

din Ardeal.

FOAIE UMORISTICĂ ȘI DE LITERATURĂ POPORALĂ CU ILUSTRAȚII.

APARE DE DOUĂ ORI PE LUNĂ: LA 1 ȘI 15 A FIECĂREI LUNI STILUL VECHIU.

Redacția: Arad, Fejsze utcza 32.

Aici să trimite tot, ce privește
redacția: manuscrise, foi și altele

Redactor responsabil:

NICU STEJĂREL în ARAD.

Proprietar și editor:

BANCA „INDUSTRIA” în DEVA.

Abonamentele, inserțiunile și tot ce
privește administrația să se trimită la

Administrația „Cucu din Ardeal”, Deva.

PREȚUL ABONAMENTULUI: Pe un an 4 coroane, pe $\frac{1}{2}$ an 2 coroane, pe $\frac{1}{4}$ an 1 coroană.

Muerea credincioasă.

— Poveste. —

A fost odată într'un sat un om bogat, dar vădov, căci muerea îi murise. Și omul nu poate fi singur, că Dumnezeu așa a rânduit, să fie omul cu coastele întregi și cu muerea pe lângă ele.

S'a pus dară și omul nostru și s'a însurat și a doaua-oară. A luat de nevastă pe cea mai frumoasă fată din sat. N'avea el grijă, că-i săracă numai săi placă.

Dar vorba aceea: «Ce-ți place ție, place și altuia».

Apoi fata pe lângă că era frumoasă, mai era și dragăstoasă.

Îi plăcea și ei, ca la toate cele de pânura ei, să tragă din sprânceană, să meargă după ochitul altora...

Și avea trecere fata. Făcea dragoste mare cu căpeteniile satului.

Dar vorba ceea: «De la o vreme și măța creapă»....

S'a gătat dară și cu fetia ei. S'a măritat după omul cel bogat, și s'a isprăvit cu dragostirile.

Bărbatul, era tot pe acasă, și păzia pe frumoasa nevăstuță. — Păzești cât păzești, dela o vreme te mai și urăști.

Și cum nu s'ar fi urât și omul nostru, mai ales văzând că nevastă sa e cea mai credincioasă muere Vecinic e acasă, îl sărută, îl desmeardă, îl iubește cum știe ea mai bine. Și omul crede. Ba dela o vreme crede orbiș și n' credința lui nimeni și nimic nu-l poate clătina!

Așa știe alta femeie fărmece bărbatul.

Acum văzându-se ea stăpână pe inima bărbatului, i-a venit parcă dor de a mai vorbi — câte ceva și cu căpeteniile satului, cari o ajuto-
rau atât de mult, când era săracă, și cu cari petrecuse atâtea zile bune.

Și-a făcut dar planuri cum să mai fie slobodă. câteva zile.

S'a bolnăvit. S'a pus pe pat. Nu'și află leacu în fie care zi e mai rău. Bărbatul îngrijat nu știe ce să facă. S'a dus în toate părțile, dar nu i-a aflat leacu.

la spus apoi ea și l'a rugat să se ducă în țara «Plopilor» și a «Răchitelor», și se stea acolo: «Pân' a face plopul pere și răchita porumbele» și să-i aducă din rodul aceluia, ca să mănânce, că dacă nu, moare. Alt leac pentru ea nu este.

Omul și-a luat bani, merinde, a înhamat caii și a plecat. Pe drum se întâlnește cu un ferestar, care la rugat să-l ia de soț până în satul lui.

Dându-se în vorbă, omul îl întreabă că nu cumva știe el, ferestarul, care a umblat multă lume și împărăție, ca Dumnezeu să ne ție, precum vorba din poveste, Că nainte mult mai este, — nu cumva știe: unde e țara plopilor și a răchitelor, că iată și iată ce a pățit. Și povestea el drumarului toată pățania sa cu boala muerii.

Ferestarul ascultă, apoi zice: — Măi Omule! Eu am fost în satul vostru. Tocmai eri am plecat de acolo. Am avut de lucru și la căpeteniile voastre și la unul am și durmit. La acesta s'au adunat și ceilalți și au făcut laolaltă planul acesta.

Nevasta ta nu-i bolnavă, ci numai se face, ca să se izbândească planul.

— Nu se poate, frate, greșești, nevasta mea e foarte credincioasă — zice omul supărat pe ferestar — dar vezi e bolnavă..., e greu bolnavă frate și mă duc sa-mi fac datoria să-i fac poftele să mi-se scoale E credincioasă!...

— Nu-ți face capu apă, măi omule — zice ferestarul — și nu crede ce-ți minte vicleana de muere, că e «credincioasă». Vorbă să fie. Intr-adevăr atunci îți va fi ea credincioasă, când vei afla tu plop care să ți rodească pere și răchita porumbele. Așa ceva numai tu poți crede, fiindcă te-a orbit și prostit de tot cu dragostea ei.

Ascultă tu de mine, măi omule, și întoarce napoi la sat, să vezi cât e de sănătoasă nevasta ta și cu cine își petrece de seară. Dacă nu va fi așa, fă cu mine ce vrei.

Și omul nostru, ca toți oamenii cu neveste tinere și frumoase, se dă călcat și întoarce spre casă, să vadă aieva: așa e, ori ba?!

Ajunși în sat ferestarul zice: Acum mergem la birtul mare, acolo lăsăm totul și plecăm de seară la locuința ta — numai cu un sac gol.

Vine seara. Omul ia sacul de umăr și pleacă cu ferestarul acasă.

Stau timpli sub fereastră și privesc pe sub geam. În casă se petrec la masă trei din căpeteniile satului. Nevasta tineră în mijlocul lor, iar mumă-sa, că nevasta avea și mamă, servea la masă tot felul de bunătăți și vinuri, ca la o masă bogată.

— N'o, vezi? — zice ferestarul — nu ți-am spus că că muerea ta nu-i a credinții — ci a dragostii.

Acum ascultă întru toate de mine. Bagă-te aici în sac, eu apoi leg sacul, îl ieu în spate, dar tu se nu miști nimic, întru apoi în casă și cer sălaş pe noapte. O căpetenie mă cunoaște și va zice să-mi dea!

Așa au și făcut. Omul și'a câștigat pe picior cuțitul și a intrat în sac.

Pe când lega ferestarul sacul, în casă se auzia glasul nevestei cum descânta cu paharul în mână:

— »Hop, hop, hop, bărbate hop!

Caută tu pere de plop

Noi bem și ne desfătăm

Frică de tine n'avem!«

Ferestarul cere intrare:

— »Dați-mi sălaş, oameni buni, că în tot satul am umblat și numai aici am văzut lumină... Faceți-vă milă de un biet drumar!...

Muerea: »n'am loc, n'am... nu-i, mergi cu D zeu la alții«.

Un oaspe: »da lasă-l focului, drumar, că-i de omenie. Încape și el colea după ușă«.

Ferestarul proptește sacul după ușă și să așază la cuptor.

Petrecerea dă înainte.

Nevasta iarăși descânta:

»Hop, hop, hop, bărbate hop!

Caută tu pere de plop,

Noi bem și ne desfătăm

Frică de tine n'avem!«

Și tot beau și se petrec.

Dela o vreme ferestarul, încălzit și el puțin de vin, cere îngăduință să descante și el.

Toți: să te auzim, ce ști?...

Și ferestarul începe:

— »Uiu-iu, săcuțul meu,

Auzi pe beteagul tău?

Taie ața dela sac

Și dă, dă, pe cel beteag!

Dar pe hoarca bătrâna,

Care coace plăcinta

Nice vie n'o lăsa!«

Și abia sfârși ferestarul cu chiuitul, bărbatul din sac: frrr!... cu cuțitul de a lungul sacului, iese afară, apoi el cu prăjina, ferestarul cu a lui, dă, dă, dă, de nu știau care pe unde.... Pe bărbăți îi făceau scăpați dela o vreme, iar pe nevestă și pe mumă-sa le au bătut bătaia lui »Sâmpetru« și pe o dungă și pe alta, până au cerut apă rece! Așa a pățit nevasta credincioasă.

Cine face ca și ea,

Să pățească ca și ea!

Bani — aflați.

— Snoavă. —

La ușa dlui Borcan bate creditorul. — El răspunde:

— Azi n'am să-ți dau, dar te rog așteaptă încă până mâne căci mâne dimineață îmi sosește nevasta, și banii sunt la ea.

— Oare să mai aștept încă, n'a fost destul două luni? Fie, — până mâne! Dar atunci sigur să mii aduceți.

*

Dimineața sosește nevasta dlui Borcan, îi dă banii ce iau mai rămas: o hârtie de 20 coroane și vre-o câțiva creștari.

Hârtia de 20 coroane o puse în buzunar lângă batistă, și plecă la croitor.

Trecând pe lângă un hotel, zărește o ceată de prieteni la o masă încărcată cu vin.

Petreceau lumea albă.

El decând s'a însurat, n'a mai avut parte de a petrece laolaltă cu amicii toată noaptea.

Așa-i dacă să insoară omul. Mergând așa pe stradă, se gândea:

— Doamne, ce buni ar fi acum vre-o câțiva bani — să zicem 10 ori 20 coroane..

Ce petrecanie aş mai trage până dimineață.

Cu gândul acesta să trezește deodată lângă o casă frumoasă. Aici să opri puțin, privi în sus, și *scofând batista* își șterge sudorile de pe față.

— Era doar' luna lui Iulie. Când însă dă să plece mai departe lovește cu piciorul o hârtie — care spre marea-i mirare și bucurie, era o *bancnotă de 20 coroane*, nouă de nouă.

Tot la ascultat D zeu! A aflat!

Plecându-se, o ridică, o pune în buzunar — privește împrejur..

Totuși — nu scăpă nevăzut.

Un domn din colțul străzii l-a zărit și dl Borcan s'a spăimântat.

— De sigur m'a văzut, că am găsit banii, si acum nu-mi va da pace.

Pleacă mai departe și pe o stradă strîmtă grăbi spre hotel, unde văzuse prietenii.

— Dar nimel! Când privea înapoi, domnul acela era în urma lui..

Intră în hotel... străinul după el...

La o masă își petreceau amicii lui. Se pune lângă ei..

Străinul — la masa vecină.

Prietinii îl primiră bucuroși — el însă nu voia să bea; era foarte năcăjit, căci străinul își ținea mereu ochii pe el.

Îi era teamă nu cumva străinul acela să-i ceară din bani, ori să înceapă a striga în sală că el își petrece cu bani găsiți etc.

Astfel de gânduri îl frământau, când deodată îi trăsni prin minte:

— Fie ce o fi îi plătesc și lui ceva beutură și — cred — că o să-mi dea pace.

Zis și făcut. Chemă chelnerul și i-a lăsat să-i ducă o litră de vin.

Străinul beu vinul, și chemând la sine chelnerul îi spuse ceva la ureche.

Dl Borcan îi privea neliniștit.

Chelnerul plecă dela masa străinului și veni deuna la Borcan, care de frică schimba fețe.

— Acum sunt al naibii! gândi el.

Dar altfel s'a întâmplat — nu cum a gândit el. Chelnerul după ce îi spuse că îl roagă dl dela masa vecină la o vorbă

— Borcan plin de frică să ridică dela masă, merge la străin și să recomandă.

Străinul asemenea.

La mulțumit apoi pentru vin și l-a rugat să stea lângă dînsul.

Borcan îi făcu pe voe.

— Dacă ați fost atât de buni, de mi ați plătit o litră de vin — fără să ne cunoaștem, — Vă rog, plătiți-mi și ceva de a le mâncării — că-s flămând ca un lup, că apoi o să vă spun tot ce îmi zace pe inimă, referitor la D.-Voastră.

Borcan comandă o friptură și încă o litră de vin, iar străinul mâncând friptura și bînd câte un pocal-două de vin împreună, începî:

— Știți, D.-Voastră, pentru ce v'am urmărit până aici din strada aceea?

Nu?

Hm!

Apoi ian uite:

De două zile mi-a spus gazda, la care locuiesc, că vine un domn, în vremea ce eu mă aflu în oficiu, c'am între 2 și 3 p. m. înaintea casei și nevasta mea — după cum spunea gazda — îi aruncă câte o epistolă pe tereastă și el pleacă mai departe.

— Stînd treaba așa, îmi cumpărai azi un revolver, cu gândul că de voiu prinde pe domnul acela necunoscut, care dă gânduri rele nevastei mele — îl voiu pușca fără milă, ca pe un căne.

Azi dimineață am fost și la avocat, și i-am descoperit starea lucrului.

El mi-a dat sfatul ca să pîndesc după dl acela necunoscut și de mă voiu convinge despre dreptatea vorbelor gazdei, să las tot lucrul pe el.

Apoi la două oare, în loc de a merge la slujbă, m'am pus la pîndă în colțul străzii și am așteptat. Era cam cătră jumătate la două, când un domn îmbrăcat elegant să apropie de casă. Să opreste. Privește în sus, privește jos, și ridică ceva hârtie.

De sigur epistola nevastei mele. Privind în jur, nu a zărit, si am observat că devenise confus.

Pe stradă în jos am pornit după el... Acum cred că mă pricepeți.

Am prins deci pe domnul acela, care îmi face năcaz.

Vă rog deci epistola — sunt foarte curios de conținutul ei.

— Ce epistolă domnule?! — întreabă Borcan, nepricepând ce voește omul acesta cu el.

— »Nu vă pricep ce voiți cu mine?« Dl acela care umblă după nevasta d-tale — să mă iertați — dar nu sunt eu. Doar și eu am acasă nevastă și trei copii, nu-mi tae prin gând a mai umbla și după alte neveste.

Iată vă spun — nu mai țin secret — hârtia aceia care am ridicat — adecă am găsit-o — din întâmplare tocmai la fereasta casei D.-Voastre, n'a fost epistolă de dragoste aruncată de femeia d-tale, ci a fost... a fost (încet) o... hârtie... de... 20 coroane... de 20! Ști auzi? Scoțând banii din buzunar îi arată străinului care văzând greșala să rugă să-l scuze că a presupus de dinsul așa ceva. Incepură deci a bea — amicii — și își petrecură până pe la 11 oare din noapte când amândoi plecară — trăzniți — acasă

Dimineața îl întreabă nevasta:

— Ai fost la croitor?

Borcan: Da! Am fost, ci lasă-mă să dorm.

Și el adormi, visând că cea umblă cu revolverul după el, iar croitorul bate mereu la ușe.

Costi.

Dascălul Fordui — cu mintea 'n Cui.

Că mă rog asta așa-i!

Că bine zice sfânta scriptură, cum citește și Solomon la praznice: »Că nu poți fi slugă la doi Domni!«

Nu, zău!

Dar încă la trei și la patru.

Eu am să'mi port școala. Adecă, precum vedeți, să poartă ea și singură;

Eu am să scriu și se conduc cancelaria inspectorească, să fac socoțile epitropiei, (că de nu — vai de leafă!)

Apoi vine Dna protopopiță, cocoana preuteasă, jupuneasa dascăliță, (Mai și leica crișmărită) și mai ce ști cine de pe uliță — și apoi, ține-te Romane!!

Am însă o mare mângâiere: toți ascultă de mine.

Mai ales Dnul prota. Foarte îi place când vine acasă din tract și eu încep a-i povesti. Dar

mai întâi mă întind coala pe canapea, cât o girată, și încep a-i refera, iar el mă ascultă cu gura lui Moș Toader din *Cucu*. Că tare-i place și mult mă laudă, și se miră, că, pă cumcă, cum am știut să le strâng și să le țin toate în căpățina asta, în care, zău, multă minte ar mai avea încă sălaş — barem peste noapte.

Dar acum mă duc, mă duc, că mi-se pare că a venit Dnul prota!

Noapte bună!

Moțul.

Grăbilă cu Zăbovilă.

Zăbovilă: Serbus, Petre! Unde, unde, cu atâta grăbire?... (Îl prinde de guler).

Grăbilă: Serbus, serbus, ci dămi pace, că am atâtea afaceri, nu știu unde 'mi stă capul, cum se spune pe la noi, și mi-ar trebui o sută de mâni să le isprăvesc toate, și o sută de picioare ca se ajung pe tot locul.

Zăbovilă: Bine, bine, dar totuși mai stăi nițel, frate, nu așa repede...

Grăbilă: Dar am atâtea afaceri, frate: la poștă, la telegraf, la telefon, la tren, la băcănie, la ferarie, la nevasta — încă... dar vezi am și eu numai un cap, numai două mâni și două picioare...

Zăbovilă: A!... a!... înțeleg! Ci nu începe iar cu mâinile și picioarele, fără spune »la nevasta«...

Grăbilă: (smâcindu-se) Ci lasă-mă frate, să să merg. Vezi dar că sunt zăpăcit de atâtea afaceri, apoi și nevastă-mea.

Zăbovilă: (Stringe de guler.) A... pardon! nevastă-tea... Credeam că alta ți-a dat...

Grăbilă: A mea, a mea, mi-a dat o comis...

Zăbovilă: Ci mai taci dracului cu comis, că mai comis ca tine n'am aflat fără numai în Budapesta, Brașov, Arad și București. Haida mai bine la o bere. Azi eu plătesc!

Grăbilă: Haid, dar repede, vezi că mă grăbesc. — Am multe afaceri și numai un cap, două mâni..

Zăbovilă: Dar eu plătesc numai o tură. Pe a două și a treia tu!

Grăbilă: Bine, bine, dar haid repede, că mă grăbesc, Cum se spune pe la noi.

Cu.

Hora țăranilor.

Draga mea cea dragostoasă,
Că nui mândră, nici frumoasă
Și tot a lene miroasă;
E harnică lucrătoare,
Că doarme stând pe picioare!

Pe dealul Bârlogului
Merge mama dracului
C'o ulică de cătran
Să boteze un jidan,
Cu nume de Șamuel
Să sberie dracu din el!

Harnică-i mândra pe lume,
Că stă vara tot la prune:
Trei mirțe mănca pe zi
Și din loc n'o poți urni!

Mândra cu peptarul negru
Tot doarme dela Săn-Medru;
Iar cea cu peptar de flori
Să culcă după cuptor
Și să bate cu mâța,
Că doarme mai mult ca ea!

Să am cizme cât de rele
Aș sări până'n podele;
Să am cizme ca popa
Aș sări pân' m'ar călca
Ori mândruța — ori vaca!

Mândruța cu inel mare
Ar mânca mălai — și n'are
Iar mândruța cu verigă
Ar mânca și mămăligă.

Așa să vorbește în sat,
Că popa cel celibat
Bate noaptea paiele
Să 'și afle găzdoaiete;
Și în toate sările
Ia de-a lungu străzile
Să 'și tacă plăcerile.
Mânca-l câinii în pustie
Și-alui Boali jucărie!

Atob.

✓ Dr. Trăznilă din Bihor.

Cinstiți Părinți și Preutese!

Onorați învățători și dascălițe!

Iubiți frați cărturari — și Oameni cu pro-copsală!

Noroc și aldaș să vă dea Dumnezeu la tute — tăți!

Precum știți, am umblat toate satele, pe unde am putut ajunge, și v'am cercetat pe toți și pre toate.

Am văzut lucruri multe și bune și rele — de astea rele cu carul; — și frumoase și urite — de acestea (urite) cu vagonul!

Apoi să nu te mânii?... Să nu trăznești?... Ascultați să vă povestesc:

Am fost la popa Vasalie din... dar nu spun satul, până de altă dată — și l'am aflu de m'am speriat de el: o barbă mare, mare stroflocată și plină de — pene!

Părul lung îi băteau umerii și gulerul plin de unsoare. M'am mirat și i-am zis: Știu eu, că D-Ta lucrezi toată ziua, și agonisești, că nu ești baș serac. Dar totuși ai putea da un pic mai mult și pe cinstea D-Tale.

Cum o să se poarte curați poporenii, dacă te văd pe D-Ta pururea murdăr.

De preuteasa, ce să zic? Femeia mai de vârstă, bună și blândă. Doară și prea blândă, că abea se mișca dela un loc la altul.

Fiind de dimineață, părintele zice să'mi fearbă cafea.

O întreb că știe? Ea zice, că acum știe, dar a pățit-o când a învățat, că a băgato în oală așa cu boambe, ca păsula, și — apoi a băga, pe ea morcovi, petringei, țeller, doauă cepe, o pareche de cârnați că era prota la ei; apoi a dat foc și tot a pus la lemne, până n'a mai avut. Verdețurile și cârnațul toate s'or fleciuit de atâtea fertură și ea (cafa) nici măcar să se moaie. Mai toți mi-am stricat dinții mușcând mereu, să văz de-i moale?....

După aceea mi-a spus Dl prota că mai întâi trebuie arsă de viie, apoi măcinată și așa feartă.

A dracului — poamă, — am gândit în mine, — și totuși oamenii o mănacă! — Ciudat lucru, îmi zice preuteasa. — Eu, sătul și de cafea și de povestea ei, le-am trăznit vr'o câteva, de știu că nu m'or uita în veci! — Mi-am luat apoi remas bun — și m'am dus!

Despre vizita mea la ceialalți — cu altă ocazie.

Vivat Biharia!

Nr. 4

Mos Toade

— Din

Despre „gea

nei.

el dintâi, numai
dubia cum se cade
urât și cât îl lu
rușinea
ine lărmuind de p
a cu stergătoarea

nea.

mă rog!
nu ști

ncă d
pune